

1 Voidaanko todisteita vastaanottaa videoneuvottelun välityksellä joko niin, että pyynnön esittänyt tuomioistuin osallistuu videoneuvotteluun omassa jäsenvaltiossaan, tai niin, että pyynnön esittänyt tuomioistuin ottaa todisteet välittömästi vastaan? Jos voidaan, mitä kansallisia menettelyjä tai lainsäädäntöä tällöin sovelletaan?

Kroatiassa todisteita voidaan vastaanottaa kuulemalla todistajaa, asianosaista tai asiantuntijaa videoneuvottelun välityksellä jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa 28. toukokuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1206/2001 (jäljempänä 'asetus') 10–12 ja 17 artiklan mukaisesti. Jos todisteiden vastaanottaminen asetuksessa säädetyllä tavalla on tarpeen, kroatialainen tuomioistuin voi pyytää

1. toisen jäsenvaltion toimivaltaista tuomioistuinta ottamaan todisteet vastaan, tai
2. saada itse ottaa todisteet vastaan toisessa jäsenvaltiossa asetuksen 17 artiklan mukaisesti.

Asetuksen mukaisesta todisteiden vastaanottamisesta säädetään siviiliprosessilain (*Zakon o parničnom postupku*) 507.d–507.h §:ssä (Kroatian virallisen lehden (*Narodne novine*) nrot 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 ja 89/14.

2 Onko asetettu rajoituksia sille, ketä videoneuvottelun välityksellä voidaan kuulla? Voidaanko tällä tavoin kuulla esimerkiksi vain todistajia vai myös muita henkilöitä, kuten asiantuntijoita tai asianosaisia?

Videoneuvottelua voidaan käyttää todistajien kuulemiseen sekä todisteiden vastaanottamiseen asiantuntijoilta ja asianosaisilta.

3 Onko videoneuvottelun välityksellä vastaanotettavien todisteiden tyypille asetettu joitakin rajoituksia?

Kroatiassa ei ole erityisiä rajoituksia sen suhteen, minkätyyppisiä todisteita videoneuvottelun välityksellä voidaan vastaanottaa. Menettelystä vastaava tuomioistuin päättää, mitä todisteita otetaan vastaan jonkin seikan todentamiseksi ja miten. Tuomioistuin päättää kunkin todisteen ja koko todistusaineiston huolellisen tarkastelun perusteella sekä koko menettelyn lopputuloksen huomioon ottaen, mitkä seikat se katsoo todistetuiksi. Videoneuvottelua käytetään yleensä todisteiden vastaanottamiseen asianosaisia ja todistajia kuulemalla, koska todisteiden vastaanottamiseen asiakirjaa tarkastelemalla tai paikan päällä tehtävällä tarkastuksella liittyy tiettyjä aineellisia ja teknisiä ongelmia.

4 Onko olemassa rajoituksia, jotka koskevat paikkaa, jossa henkilöä voidaan kuulla videoneuvottelun välityksellä? Onko kuulemisen pakko tapahtua tuomioistuimen tiloissa?

Kuuleminen tapahtuu yleensä tuomioistuimessa, mutta laissa ei ole erityisiä rajoituksia sen suhteen, missä videoneuvottelun välityksellä tapahtuva kuuleminen on järjestettävä.

5 Onko videoneuvottelun välityksellä järjestetyn kuulemisen nauhoittaminen sallittua, ja jos on, ovatko siihen tarvittavat laitteet käytettävissä?

Kroatiassa ei ole lainsäädäntöä, jolla säädettäisiin videoneuvotteluna toteutettavien kuulemisen tallentamisesta, mutta siviiliprosessilain 126.a–126.c §:n nojalla sen äänittäminen on sallittua. Päätöksen kuulemisen äänittämisestä tekee tuomioistuin joko oma-aloitteisesti tai asianosaisten pyynnöstä. Äänitteen tallentamisesta ja siirtämisestä sekä tallentamisen teknisistä vaatimuksista ja tallennusmenetelmistä määrätään tuomioistuimen työjärjestyksessä (virallisen lehden nrot 37/14, 49/14, 08/15, 35/15, 123/15 ja 45/16).

6 Millä kielellä kuuleminen on toteutettava, a) kun esitetään 10–12 artiklan mukainen pyyntö ja b) kun todisteet vastaanotetaan välittömästi 17 artiklan mukaisesti?

Asetuksen 10–12 artiklan nojalla esitettyyn pyyntöön perustuva kuuleminen järjestetään yleensä kroaattiksi. Vähemmistökielten käytöstä siviilioikeudellisissa menettelyissä säädetään erillisellä lailla (kielenä on kroaatti, ellei laissa ole säädetty muun kielen käytöstä tietyssä tuomioistuimessa). Jos menettelyn kieli on jokin muu kuin asianosaisten tai muiden osapuolten kieli, todisteiden vastaanottamiseksi järjestettävässä kuulemisessa on siviiliprosessilain 102 §:n nojalla huolehdittava tulkkauksesta ja asiakirjojen kääntämisestä.

Jos todiste vastaanotetaan välittömästi asetuksen 17 artiklan mukaisesti, kuuleminen voidaan järjestää vieraalla kielellä, koska sen suorittaa pyynnön esittänyt tuomioistuin. Tulkkauksesta asianosaisten ja muiden osapuolten ymmärtämälle kielelle on kuitenkin huolehdittava.

7 Jos tarvitaan tulkkausta, kuka vastaa tulkkauksen järjestämisestä näissä kahdessa erityyppisessä kuulemisessä ja mihin tulkit pitäisi sijoittaa?

Periaatteessa pyynnön vastaanottanut tuomioistuin huolehtii siitä, että asetuksen 10–12 artiklan mukaisissa kuulemisissa on käytettävissä tuomioistuimen tulkki. Tuomioistuin voi tietyn ehdoin (siviiliprosessilain 251 § yhdessä sen 263 §:n kanssa) päättää, että kuulemisessa käytetään asianosaisten ehdottamaa tulkkiä.

Pyynnön esittänyt ja sen vastaanottanut tuomioistuin voivat myös sopia keskenään, kumman tuomioistuimen tulkkiä käytetään. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jos pyynnön esittänyt tuomioistuin käyttää menettelyssä omaa kieltään asetuksen 17 artiklan mukaisesti, tulkki sijoitetaan sinne, missä tulkkiä tarvitseva henkilö tai pyynnön vastaanottanut tuomioistuin sijaitsee. Jos taas kuulemisen suorittaa pyynnön vastaanottanut tuomioistuin asetuksen 10–12 artiklan mukaisesti, tulkki sijoitetaan sinne, missä pyynnön esittänyt tuomioistuin sijaitsee.

8 Mitä menettelyjä sovelletaan kuulemisen järjestelyissä ja kuulemisajankohdan ja -paikan tiedoksi antamisessa kuultavalle henkilölle? Paljonko tiedoksiannon ja kuulemisajankohdan välille olisi jätettävä aikaa kuulemisajankohdasta päätettäessä, jotta se olisi riittävä?

Siviiliprosessilain 242 §:n mukaan todistajille toimitetaan haaste, jossa ilmoitetaan kuulemisen aika ja paikka. Haaste saapua kuulemiseen, jossa todisteita otetaan vastaan asianosaiselta, on annettava asianosaiselle tiedoksi henkilökohtaisesti. Jos asianosaisella on edustaja, haaste saapua kuulemiseen, jossa todisteita otetaan vastaan joko asianosaiselta itseltään tai sen nimissä kuultavalta henkilöltä, on toimitettava kyseisen edustajan välityksellä (siviiliprosessilain 268 § yhdessä sen 138 ja 142 §:n kanssa). Todistajaa, joka ei voi saapua kuulemiseen korkean ikänsä, sairauden tai vakavan fyysisen vamman takia, voidaan kuulla tämän omassa kodissa. Siviiliprosessilaissa ei säädetä määräajasta, jotta heille jää aikaa valmistautua kuulemiseen. Asianosaisille haaste on toimitettava riittävän ajoissa (vähintään 8 päivää ennen istuntoa), jotta heille jää aikaa valmistautua kuulemiseen.

Asetuksen 10–12 artiklan mukaisesti järjestettävissä kuulemisissa pyynnön vastaanottanut tuomioistuin ilmoittaa todistajille/asianosaisille kuulemisen ajan ja paikan. Asetuksen 17 artiklaan perustuvissa kuulemisissa haasteen toimittaa pyynnön esittänyt tuomioistuin.

9 Mitä kuluja videoneuvottelun käytöstä aiheutuu ja miten ne maksetaan?

Siviiliprosessilain 153 §:n mukaan todisteiden vastaanottamista pyytävän asianosaisten on tuomioistuimen määräyksestä maksettava etukäteen kulut, joita todisteiden vastaanottamisesta aiheutuu. Jos todisteiden vastaanotto perustuu asianosaisten yhteiseen ehdotukseen tai tuomioistuimen oma-aloitteiseen määräykseen, tuomioistuin määrää kulujen kattamiseen tarvittavan summan, joka jaetaan asianosaisten kesken tasan.

Videoneuvottelusta aiheutuviin kuluihin sovelletaan asetuksen 18 artiklaa.

Kroatiassa todisteiden vastaanottaminen videoneuvottelun välityksellä on maksutonta.

10 Mitä vaatimuksia on mahdollisesti asetettu sen varmistamiseksi, että henkilö, jota pyynnön esittänyt tuomioistuin välittömästi kuulee, on saanut tiedon siitä, että kuuleminen toteutetaan vapaaehtoiselta pohjalta?

Henkilölle annetaan tieto asiasta haasteessa. Siviiliprosessilaissa ei säädetä muista vaatimuksista.

11 Millä menettelyillä kuultavan henkilön henkilöllisyys varmistetaan?

Ennen kuulemista todistajaa pyydetään ilmoittamaan suku- ja etunimensä, henkilönumeronsa, isänsä etunimi, ammattinsa, koti- ja syntymäpaikkansa, ikänsä sekä suhteensa asianosaisiin (siviiliprosessilain 243 §:n 3 momentti).

12 Mitä valan vannomiseen liittyviä vaatimuksia sovelletaan ja mitä tietoja pyynnön esittäneeltä tuomioistuimelta tarvitaan, kun valaa edellytetään 17 artiklan mukaisessa todisteiden välittömässä vastaanottamisessa?

Siviiliprosessilain 246 §:n nojalla tuomioistuin voi päättää, että todistajan on vannottava vala, mutta asetuksen 17 artiklan mukaisessa tapauksessa voidaan soveltaa pyynnön esittäneen valtion sääntöjä tietyin ehdoin, esimerkiksi silloin, kun kyseinen valtio ilmoittaa pyynnön vastaanottaneen valtion keskuselimelle tai toimivaltaiselle viranomaiselle ennen kuulemista aikovansa edellyttää valaa.

Siviiliprosessilain 270 §:n nojalla todisteiden vastaanottaminen asianosaisia kuulemalla tapahtuu ilman valaa.

13 Miten varmistetaan, että videoneuvottelupaikalla on yhteyshenkilö, johon pyynnön esittänyt tuomioistuin voi ottaa yhteyttä, ja että kuulemispäivänä paikalla on henkilö, jonka tehtävänä on käyttää videoneuvottelulaitteita ja huolehtia mahdollisista teknisistä ongelmista?

Siviiliprosessilaissa ei ole tätä koskevia säännöksiä, mutta käytännössä videoneuvotteluna järjestettävässä kuulemisessa on oltava sen aikana ja sitä ennen paikalla teknistä henkilöstöä ja tarvittavat tuomioistuimen virkailijat huolehtimassa kuulemisen teknisistä edellytyksistä.

14 Mitä mahdollisia lisätietoja pyynnön esittävältä tuomioistuimelta tarvitaan?

Lisätietojen pyytämistä ei ole erillistä sääntöä. Kuulemisen ajankohdasta päätettäessä pyynnön esittävä ja vastaanottava tuomioistuin saattavat kuitenkin ottaa esiin joitakin teknisiä seikkoja, joilla halutaan varmistaa kuulemisen sujuvuus. Yleensä niistä sovitaan tuomarien kesken sähköpostitse.

Päivitetty viimeksi: 22/02/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.